

Redaktørens forord

Med dette nummer af *Dansk Sociologi* præsenterer vi endnu engang fire originale bidrag uden fælles tema.

I den første artikel "Det meningsfulde arbejdsliv og "religiøficeringen" af organisationen" undersøger *Nikolaj Kure*, hvordan moderne organisationers meningskommunikation rummer en religiøs kodning, der tematiserer forholdet mellem immanens og transcendens. Med udgangspunkt i Luhmanns teori bevæger artiklen sig ud over et traditionelt fokus på det meningsfulde arbejdsliv som "det at gøre en forskel" og udover eksisterende normative og deskriptive analyser; hen imod etableringen af "et kritisk-refleksivt" blik på konsekvenserne af den måde, "det meningsfulde arbejdsliv" praktiseres på i dag. Artiklen fremhæver således, hvordan forestillingen om det meningsfulde arbejdsliv ikke længere kun handler om medarbejderens forhold til eget arbejde, men også om organisationers forhold til deres medarbejdere og ikke mindst til medarbejdernes forhold til organisationen. Påstanden er, at de medarbejdere, der med deres egen historie og identitet forholder sig til organisationens transcendens, privilegeres. Artiklen undersøger disse påstande i analyser af "meningskommunikationen" i tre managementbøger: Lars Kolinds *Kolind Kuren*, Alfred Josefsens *Min passion for ledelse* og Mads Øvliens *Heartcore*.

I artiklen "Modernitet, sannhet og sannsynlighet. Samfunnets temporalisering av kunnskap" præsenterer *Sverre Moe* en teoretisk diskussion af, hvordan videnskabelig viden og begrebet om sandsynlighed kan håndtere udsagn (i nutiden) om en fremtidig realitet. Hovedanliggendet i artiklen er at vise, "hvordan noe som umiddelbart synes høyst uvitenskapelig – sannhetsforlittede utsagn om fremtiden – kan transformeres til empirisk gyldige utsagn", og at bidrage med en sociologisk forklaring på sandsynlighedsbegrebets og statistikkens dominerende position i aktuell videnskabelig kommunikation. Diskussionen inddrager blandt andet en forståelse af det modernes samfunds "temporalform", forstået som den mening tidsdimensionen tillægges i det moderne samfunds kommunikation, Luhmanns konstruktivistiske forståelse af forholdet mellem system og omverden og Hackings analyser af statistikkens. Artiklens påstand er, at sandsynlighedsbaserede og statistiske repræsentationer bliver til "informasjonssamfunnets nåtidige konstruksjon av sannsynlig realitet uttrykt i tall og kurver".

Den tredje artikel, "Ledelse af videnarbejdere – selvledelse og psykisk arbejdsmiljø" af *Signe Pihl-Thingvad*, undersøger påstanden om, at selvledelse skaber stress. Påstanden eller antagelsen i store dele af arbejdslivsforskningen

er således, at selvledelse skaber stress i kraft af tre mekanismer: 1) overarbejde, 2) dårlig balance mellem arbejde og privatliv, og 3) uklare jobkrav. Denne påstand undersøges i artiklen ved hjælp af et mixed-methods design på data fra en undersøgelse af den danske nyhedsbranche. Først afdækker et kvalitativt casestudie bredden i selvledelsesbegrebet, som det anvendes i den danske nyhedsbranche, hvorefter en statistisk analyse af data fra en spørgeskemaundersøgelse blandt alle danske nyhedsarbejdere undersøger de ovennævnte påstande. Analyserne viser overraskende, at selvledelse påvirker stress i negativ retning, og at denne negative påvirkning forstærkes, når der tages hensyn til henholdsvis overarbejde, balancen mellem arbejde og privatliv samt uklare jobkrav.

I den fjerde og sidste artikel, "Definitioner og målinger af social eksklusion – En kritisk begrebsmæssig og metodologisk gennemgang" præsenterer *Carsten Kronborg Bak* en oversigt over litteraturen om social eksklusion. Artiklen diskuterer kritisk forskellige teoretiske forståelser af begrebet om social eksklusion, såvel som forskellige metodiske operationaliseringer. Hovedbudskabet i artiklen er, at begrebet om social eksklusion rummer en række teoretiske uklarheder og overlap til andre centrale begreber som fx fattigdom, og at den teoretiske uklarhed afspejles i problemer med de metodiske operationaliseringer og målinger af fænomenet. Derfor opfordrer artiklen til flere kvalitative studier, hvor der blandt andet fokuseres på de "processer og omstændigheder", der fører til social eksklusion. I forlængelse heraf præsenteres og diskuteres nogle eksempler på sådanne studier.

Ved siden af de fire artikler har vi i dette nummer illustrationer af kunstneren *claus ejner*. Hvor vi i mange numre prioriterer illustrationernes æstetiske kvaliteter, har vi denne gang villet fokusere også på formidlingen af et budskab. Man kan nemlig sige, at *claus ejners* illustrationer i sig selv er små stykker "sociologi i praksis", og hans evne til skarpt, ironisk og kritisk at sætte fokus på samfunds- og hverdagslivets absurditeter er på en gang tankevækkende og underholdende. Det fandt vi helt passende for et tidsskrift som *Dansk Sociologi*.

Til sidst vil redaktionen gerne informere om en ny praksis, der muliggør at bidragydere til *Dansk Sociologi* parallel-publicerer deres artikler på deres egen eller deres institutions hjemmeside. Som det måske vil være de fleste bekendt, er alle artikler af *Dansk Sociologi* tilgængelige online (<http://ej.lib.cbs.dk/index.php/dansksociologi>) et år efter publikation i tidsskriftet. Tilsvarende giver vi nu forfatterne mulighed for at have en kopi af egne artikler liggende på deres hjemmesider med samme begrænsning, dvs. et år efter publikationen i tidsskriftet. Vi håber selvfølgelig, at mange bidragydere vil benytte muligheden for på den måde at øge kendskabet til artiklerne i tidsskriftet.

Gitte Sommer Harrits